

بسم الله الرحمن الرحيم

۱۳۹۶/۰۱/۱۷

موضوع: احسان به دیگران و لزوم قدردانی متقابل

برنامه اخلاق علوی

مجری:

بسم الله الرحمن الرحيم

السلام عليك يا امير المؤمنين!

سلام و درود و ارادت به پیشگاه باصفا و مهربان تک تک شما بینندگان عزیز و گرامی «شبکه جهانی ولایت». امیدوارم که هرکجا هستید خوب و خوش و سلامت باشید.

این برنامه زنده «اخلاق علوی» است که ان شاءالله در سال جدید در ساعت ۱۹ تقدیم حضور شما می شود.

ان شاءالله در این ماه رجب، ماه امیرالمؤمنین (سلام علیه)، ماه ولایت و ماه ولادت باسعادت مولی الموحدين، امام المتقين، يعسوب الدين، أسد الله، عين الله، وجه الله، اُدُن الله حضرت اميرالمؤمنين (سلام الله عليه) اخلاق و رفتارمان علوی باشد.

خیلی خوشحال می شویم که شما دوستان خوب بیننده و همراهان ارجمند برنامه زنده «اخلاق علوی» پیام های خودتان را از طریق سامانه ای که دوستانم برای شما زیرنویس می کنند، برای ما ارسال کنید.

«۳۰۰۰۱۲۰۳» سامانه پیام کوتاه ماست؛ همچنین شماره تلفنی که در اختیار شما قرار داده شده تا از طریق فضای مجازی با برنامه‌های واتس آپ، تلگرام و وایبر ما در ارتباط باشید و پیام‌های خودتان را ارسال کنید. من تلاش می‌کنم در طول برنامه پیام‌های شما را بخوانم.

امشب شب جمعه، شب رحمت و شب مغفرت است. شب جمعه، شبی است که دل‌ها به درگاه حضرت حق تعالی نزدیک است و آماده گفتگو با حضرت حق است.

ماه هم، ماه رجب، ماه خدا هست و از طرفی شب جمعه، شب زیارتی سید و سالار شهیدان حضرت ابا عبدالله الحسین (علیه السلام) است.

حضرت استاد حسینی قزوینی هم که به تازگی از سفر معنوی عتبات عالیات برگشتند، بوی کربلا می‌دهند و ان‌شاءالله نایب الزیاره ما هم بودند. جناب استاد سلام علیکم و رحمة الله، خیلی خوش آمدید، زیارتتان هم قبول باشد:

آیت الله دکتر حسینی قزوینی:

سلام علیکم و رحمة الله و برکاته؛ بنده هم خدمت همه بینندگان عزیز و گرامی و دوست داشتنی که در هرکجای این کره خاکی بیننده این برنامه هستند خالصانه‌ترین سلامم را تقدیم می‌کنم و برای همه عزیزان موفقیت بیش از پیش آرزومندم.

خدا را قسم می‌دهم به آبروی حضرت محمد و آل محمد فرج مولای ما را نزدیک نموده و ما را از یاران خاص و سربازان فداکار و شهدای رکابش قرار بدهد، خیر دنیا و آخرت به ما ارزانی بدارد و شر دنیا و آخرت از ما دور کند؛ ان‌شاءالله.

همان‌طوری که عزیزمان اشاره کردند ما نایب الزیاره دوستان در نجف اشرف، کربلای معلی و کاظمی بودیم.

البته دلیل اصلی رفتن ما به عتبات عالیات شرکت در همایش بین المللی مبارزه با تکفیر و زندگی مسالمت آمیز در مداین کنار قبر «سلمان محمدی» (رحمة الله علیه) بود.

در این همایش تعداد انبوهی از مردم شاید بیش از هزار نفر اعم از شیعه، سنی، مسیحی، ایزدی حضور داشتند و رئیس مسیحی‌ها سخنرانی مفصلی ایراد کرد.

زمانی که ما از حرم «حضرت سلمان» بیرون می‌آمدیم به ایشان که وارد حرم می‌شدند برخورد کردیم. ایشان به ما گفتند: "مسیحی یزور؛ مسیحی هم قبر «سلمان» را زیارت می‌کند."

من به ایشان گفتم: ما هم جای پای الاغ حضرت عیسی را متبرک می‌دانیم!! جواب من برای او بسیار جالب بود.

در این همایش رئیس ایزدی‌ها سخنرانی بسیار خوبی ایراد کردند. آیت الله العظمی مکارم شیرازی بیانیه بسیار عالی صادر کرده بودند که بنده قرائت کردم و به صورت زنده از چندین شبکه ماهواره‌ای از جمله «شبکه الولاية» پخش شد.

انشاءالله شاید بتوانیم ترجمه سخنرانی‌های این همایش به زبان فارسی را در اختیار «شبکه جهانی ولایت» قرار بدهیم و در شب دوشنبه در برنامه زنده «حبل المتین» که مناسبتی هم دارد منتشر کنیم.

من در خدمت حضرتعالی و بینندگان گرامی هستیم.

مجری:

استاد از شما ممنونم. الحمدلله که به هر صورت شروع سال جدید برای شما با زیارت حضرت سیدالشهدا، حضرت ابوالفضل العباس، حضرت امیرالمؤمنین و اهل بیت عصمت و طهارت (علیهم السلام) در عتبات عالیات آغاز شد.

آیت الله دکتر حسینی قزوینی:

البته من این مژده را به دوستان ولایت یاور بدهم ما به برکت دوستان ولایت یاور مکان استودیو «شبکه جهانی ولایت» را در کربلا به مدت پنج سال اجاره کردیم. همچنین در نجف اشرف از مکان‌هایی بازدید کردیم که دو مورد از آن برای ما مورد قبول بود.

قرار شد دوستان ما که امروز یا فردا به این مکان‌ها می‌روند صحبت‌های اولیه را انجام دهند و اجاره این مکان‌ها هم قطعی شود تا بتوانیم از نجف اشرف هم در کنار قبر مطهر حضرت امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) برنامه زنده یا تولیدی داشته باشیم.

مجری:

استاد در ایام ولادت امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) قرار است از نجف برنامه‌ای داشته باشیم، یا خیر؟!

آیت الله دکتر حسینی قزوینی:

این برنامه‌ها دست من نیست، بلکه زیر نظر دوستان بخش تولید است. ان شاء الله ببینیم که این دوستان در ایام ولادت حضرت امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) یا ایام مبعث رسول گرامی اسلام (صلی الله علیه و آله) چه برنامه‌هایی پخش می‌کنند.

البته این مسائل بستگی به همت عزیزان ولایت یاور دارد. ان شاء الله تمام عزیزان ولایت یاور در این پاداش با ما سهیم هستند.

مجری:

خیلی عالی؛ ان شاء الله لطف و عنایت و مرحمتی که اهل بیت (علیهم السلام) نسبت به ما دارند همیشه پایدار باشد.

می‌دانم بسیاری از شما دوستان خوب بیننده عاشق این هستید که تصاویر زنده حرم مطهر امیرالمؤمنین (سلام الله علیه)، کربلای معلی و بین الحرمین را از «شبکه جهانی ولایت» ببینید.

ان‌شاءالله استودیوی «شبکه جهانی ولایت» در کربلای معلی به زودی کار خود را آغاز می‌کند. این استودیو در حال تعمیرات بود و همان‌طور که استاد فرمودند الحمدلله قرارداد پنج ساله بابت اجاره استودیو هم بسته شده است.

ان‌شاءالله استودیوی نجف هم به زودی راه اندازی شود تا چشمان شما به جمال و قد و بالای حرم حضرت امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) منور شود.

ان‌شاءالله مرتب بتوانیم از نجف اشرف و کربلای معلی برنامه داشته باشیم و تقدیم حضور شما عزیزان و ارادتمندان به اهل بیت عصمت و طهارت (علیهم السلام) کنیم.

خیلی خوشحال می‌شویم که پیام‌های خود را برای ما بفرستید. دوستانم مرتب راه‌های ارتباطی را برای شما زیرنویس می‌کنند.

برنامه زنده «اخلاق علوی»، برنامه‌ای است که ما به آن نیاز داریم. اخلاقی که اگر علوی بود، رفتار و سیره ما هم ان‌شاءالله علوی خواهد بود و نهایتاً همسایه حضرت امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) هم در بهشت خواهیم بود.

استاد در برنامه گذشته که خدمت شما بودیم و متناسب با ایام نوروز برنامه‌هایی تقدیم حضور عزیزان شد بحث شادی و شاد کردن دل دیگران را بیان کردیم و در مورد اهمیت و ارزش شاد کردن دیگران مطالبی را از منظر حضرت امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) بیان فرمودید.

اگر صلاح می‌دانید خلاصه‌ای از مطالب گذشته بفرمایید تا ان‌شاءالله بحث جدید امشب را آغاز کنیم.

خلاصه‌ای از مطالب جلسات گذشته:

آیت الله دکتر حسینی قزوینی:

اعوذ بالله من الشيطان الرجيم بسم الله الرحمن الرحيم و به نستعين و هو خير ناصر و معين الحمد لله و الصلوة على رسول الله و على آله آل الله لا سيما على مولانا بقیة الله و اللعن الدائم على اعدائهم اعداء الله الى يوم لقاء الله افوض امرى الى الله ان الله بصير بالعباد حسبنا الله و نعم الوكيل نعم المولى و نعم النصير

ما روایات زیادی در خصوص شاد کردن دیگران نقل کردیم؛ از جمله روایاتی که از حضرت امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) از زبان امام باقر (علیه السلام) نقل کردیم این بود که حضرت فرمودند:

«تَبَسُّمُ الرَّجُلِ فِي وَجْهِ أَخِيهِ حَسَنَةٌ»

تبسم انسان به صورت برادر دینی حسنه است.

به فرموده امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) همین که انسان به صورت برادر دینی تبسم می کند و با این تبسم او را خوشحال می کند نزد خداوند عالم ارزشمند است.

«وَصَرْفُ الْقُدَى عَنْهُ حَسَنَةٌ»

اگر انسان گرد و خاکی از صورت برادر دینی خود برطرف کند حسنه است.

به فرمایش امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) اگر انسان کوچکترین عملی برای برادر دینی خود انجام دهد که مایه خوشحالی او را فراهم کند اجر دارد.

«وَمَا عُبِدَ اللَّهُ بِشَيْءٍ أَحَبَّ إِلَيَّ مِنَ إِدْخَالِ الشُّرُورِ عَلَى الْمُؤْمِنِ»

هیچ عبادتی نزد خداوند عالم محبوبتر از این نیست که انسان برادر دینی خود را مسرور کند.

الكافی، نویسنده: کلینی، محمد بن یعقوب، محقق / مصحح: غفاری علی اکبر و آخوندی، محمد، ج ۲،

ص ۱۸۸، ج ۲

به بیان بهتر محبوب‌ترین اعمال نزد خداوند عالم خوشحال ساختن دیگران است. امام باقر (علیه السلام) به نقل از امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) و آن بزرگوار به نقل از رسول گرامی اسلام (صلی الله علیه و آله) فرمودند: هرکسی مؤمنی را خوشحال کند، من را خوشحال کرده است و هرکسی من را خوشحال کند خداوند عالم را خوشحال کرده است.

روایاتی که در جلسات گذشته بیان کردیم زیاد بود و دوستان هم به صورت پیامکی و تلفنی از برنامه «اخلاق علوی» مخصوصاً بیان سخنان دربار و گهربار حضرت امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) که مایه افتخار انسان است تشکر و قدردانی کردند.

امیرالمؤمنین زندگی مسالمت‌آمیز و صفا و صمیمیت میان انسان‌ها را با این عبارتهای زیبا و رسا بیان می‌کنند و با این فرمایشات کدورت‌ها را از میان انسان‌ها می‌زدایند و صفا و صمیمیت و خوشحالی در میان مردم ایجاد می‌کنند.

مجری:

بسیار خوب، جناب استاد از شما خیلی ممنونم. نکته‌ای که به ذهنم رسید این است که گاهی اوقات ما به کسی خوبی می‌کنیم و در حق کسی لطفی می‌کنیم، اما آن‌ها تشکر نمی‌کنند.

به هر صورت توقع بر این است که اگر کاری انجام دادید طرف مقابل تشکر کند، اما آن‌ها قدر نمی‌شناسند. ما می‌خواهیم ببینیم فرمایشات و رهنمودهای آقا جانمان حضرت امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) در این زمینه چیست و آیا نکاتی فرمودند، یا خیر؟!

قدردانی از نیکی دیگران در بیان امیرالمؤمنین (سلام الله علیه)

آیت الله دکتر حسینی قزوینی:

در مورد جایگاه احسان کردن، خوشحال کردن دیگران و رفع گرفتاری مردم روایات زیادی وجود دارد که ما این مطالب را از زبان حضرت امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) بیان کردیم.

یکی از زیباترین روایاتی که برای من بسیار جذاب است و در جلسه گذشته هم به آن اشاره کردم این است که وقتی انسان وارد قبر می شود با صحنه هایی مواجه می شود.

ما همیشه مطالب و روایاتی در مورد قبر می گوئیم و می شنویم، اما زمانی که انسان آن وقایع را جلوی چشمش می آورد خیلی سخت است. واقعاً سخت است که انسان در یک گور تاریک به دور از خانواده و دوستان و آشنایان با اعمال خود تنها بماند.

در قبر کارهای نیک و بد انسان از ابتدای طفولیت تا لحظه مرگ جلوی چشم انسان مجسم می شود. از طرف دیگر شیطان حاضر هست به هر نوعی از انواع تلاش کند انسان را بی دین و بی ایمان از این دنیا به جهان دیگر منتقل کند و ایمان انسان را از دست او بدزد.

بنابراین ائمه طاهریں (علیهم السلام) فرمودند: دعای زمان غیبت را بعد از نماز بخوانید و از خداوند بخواهید شما را عاقبت بخیر کند. آن دعا چنین است:

«اللَّهُمَّ عَرِّفْنِي نَفْسَكَ فَإِنَّكَ إِنْ لَمْ تُعَرِّفْنِي نَفْسَكَ لَمْ أَعْرِفْ نَبِيكَ اللَّهُمَّ عَرِّفْنِي رَسُولَكَ فَإِنَّكَ إِنْ لَمْ تُعَرِّفْنِي رَسُولَكَ لَمْ أَعْرِفْ حُجَّتَكَ اللَّهُمَّ عَرِّفْنِي حُجَّتَكَ فَإِنَّكَ إِنْ لَمْ تُعَرِّفْنِي حُجَّتَكَ ضَلَلْتُ عَنْ دِينِي»

بحار الأنوار، نویسنده: مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی، محقق / مصحح: جمعی از محققان، ج ۵۲،

ص ۱۴۷، ح ۷۰

افراد زیادی بودند که دارای اعمال خوبی بودند و زحمات زیادی هم کشیدند، حتی افرادی در رکاب رسول گرامی اسلام (صلی الله علیه و آله) شمشیر زدند؛ اما عاقبت بخیر نشدند.

افرادی که حضرت فاطمه زهرا (سلام الله علیها) را رنجاندند و موجب شهادت آن بزرگوار شدند چه کسانی بودند!! آیا این افراد مسیحی و یهودی بودند؟!

افرادی که قلب مقدس امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) را خون کردند چه کسانی بودند و در جنگ جمل و صفین در برابر آن بزرگوار ایستادند مگر همان افرادی نبودند که در رکاب رسول گرامی اسلام (صلی الله علیه و آله) جنگیدند؟!

حتی افرادی سراغ داریم که پیغمبر اکرم را درک کرده بودند، اما در کربلا در سپاه «عمر بن سعد» بودند.

به قول آقایان اهل سنت کسانی که در رکاب رسول گرامی اسلام جنگیدند در قتل «عثمان» شرکت کردند.

عاقبت به خیر شدن خیلی مهم است؛ بنابراین یکی از مواردی که سبب می شود انسان عاقبت به خیر شود خوشحال کردن دیگران، احسان کردن به دیگران و رفع گرفتاری دیگران است.

اعمال نیک ما و خوشحال کردن دیگران در تاریکی قبر به صورت یک انسان نورانی درمی آید و موقع جان دادن، ورود به قبر، هنگام سؤال پرسیدن نکیر و منکر، برزخ، قیامت، پای حساب و تا زمانی که وارد بهشت شویم ما را کمک می کنند.

وقتی از این شخص نورانی می پرسیم: تو چه کسی هستی که ما را کمک کردی؟! می گوید: من همان خوشحالی بودم که آن روز بر قلب برادر مؤمن خود وارد کردی. من همان احسانی هستم که در حق برادر دینی خود کردی. من نتیجه رفع گرفتاری و رفع مشکل و ناراحتی برادر دینی تو هستم که فلان روز در دنیا انجام دادی.

بنابراین خوشحال کردن دیگران، رفع گرفتاری دیگران، برآورده کردن حاجت دیگران، نیکی کردن به دیگران و دستگیری از دیگران در روزی که اموال و فرزندان ما به داد ما نمی‌رسند به داد ما خواهد رسید.

این مطالب، مطالبی است که در روایات ائمه طاهرين (عليهم السلام) وارد شده است. در مورد افرادی که دیگران در حق آن‌ها احسان می‌کنند، باید بگویم افرادی هستند انسانیت کمتری دارند و یا اخلاق علوی، اخلاق اسلامی یا اخلاق انسانی ندارند.

اگر کسی در حق این افراد خوبی و احسان می‌کند و دست آن‌ها را می‌گیرد، تصور می‌کنند که آن‌ها در مقابل او به وظیفه خود عمل می‌کنند و قدرشناس نیستند. این افراد تشکر نمی‌کند و دعای خیری در حق طرف مقابل انجام نمی‌دهند.

ما در جلسه گذشته بیان کردیم که امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) فرمودند:

«لَا يَزْهَدُكَ فِي الْمَعْرُوفِ مَنْ لَا يَشْكُرُهُ لَكَ»

اگر به کسی خوب کردید، اما تشکر نکرد دلسرد نشوید.

نهج البلاغه، نویسنده: شریف الرضی، محمد بن حسین، محقق / مصحح: صالح، صبحی، ص ۵۰۵، ح

۲۰۴

البته کسی که به دیگران احسان می‌کند، نباید منتظر بماند تا دیگران در حق او تعریف و تمجید کنند. اخلاق علوی چنین نیست.

ما همچنین به آیه ۹ از سوره مبارکه «انسان» اشاره کردیم که امیرالمؤمنین، حضرت صدیقه طاهره، امام حسن و امام حسین (عليهم السلام) روزه می‌گیرند. هنگام غروب بیچاره‌ای در خانه را می‌زند، امیرالمؤمنین تمام

افطار خود و اهل بیت خود را به او می دهند و خودشان با آب افطار می کنند. شب دوم و شب سوم به همین منوال می گذرد؛ همچنان که خداوند متعال می فرماید:

(إِنَّمَا نُطْعِمُكُمْ لِوَجْهِ اللَّهِ لَا نُرِيدُ مِنْكُمْ جَزَاءً وَ لَا شُكُوراً)

(و می گویند:) ما شما را برای خدا اطعام می کنیم و هیچ پاداش و تشکری از شما نمی خواهیم.

سوره انسان (۷۶): آیه ۹

کسی که به دیگران احسان می کند نباید انتظار تشکر داشته باشد. دوستان عزیز دقت کنید گاهی اوقات ما به افرادی برمی خوریم که می گویند: من این همه در حق فلانی خوبی کردم و او در مقابل نه تنها تشکر نکرد، بلکه زمانی که به او نیاز داشتم نیاز مرا برآورده نکرد.

این فرد ادعا می کند که من ده بار مشکل فلانی را برطرف کردم، اما زمانی که یک مرتبه برای رفع مشکل به سراغ او رفتم او اصلاً مرا حساب نکرد. همچنین ادعا می کند که من ده مرتبه فلانی را دعوت کردم، اما او یک مرتبه هم مرا دعوت نکرد.

این فرد ادعا می کند که من ده مرتبه برای فلانی غذا فرستادم، اما او یک مرتبه هم کاری در حق من انجام نداد. اخلاق علوی چنین نیست!!

اگر ما کاری انجام می دهیم نیت کنیم که برای خداوند عالم هست و انتظار نداشته باشیم که دیگران از ما تشکر کنند و دیگران عوض آن کار نیک را به ما بدهند.

(لَا نُرِيدُ مِنْكُمْ جَزَاءً)

اخلاق علوی چنین است!! ما نیازی به احسان دیگران نداریم و اراده نکردیم که طرف مقابل هم باید در برابر این احسان به من احسان کند. اگر هنگامی که من به کسی احسان کردم انتظار داشته باشم او هم به من احسان کند بده بستان دنیوی صورت گرفته است.

در این صورت این کار احسان نیست و تنها داد و ستد و معامله است. اگر من احسان کردم و انتظار احسان نداشتم هنر است. در مقابل ما روایاتی داریم که می‌فرماید: یکی از ویژگی‌های مؤمنینی که در رده بالا هستند این است که قدر احسان خود را نمی‌دانند.

روایتی از امام صادق (علیه السلام) به نقل از امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) وارد شده است که می‌فرماید:

«الْمُؤْمِنُ مُكْفَرٌ»

از مؤمن قدردانی نمی‌شود.

بحار الأنوار، نویسنده: مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی، محقق / مصحح: جمعی از محققان، ج ۶۴،

ص ۲۳۹، ج ۵۶

امیرالمؤمنین می‌فرمایند: در حق مؤمن کفران نعمت می‌کنند. به عبارت دیگر وقتی بنده مؤمنی به دیگران خوبی می‌کند نه تنها در برابر او خوبی نمی‌کنند، بلکه شاید روزی در مقابل این کار خوب حرف تند هم بزند.

یکی از دوستان ما به نام آقای «اسکندری» که مدیر کل کمیته امداد بودند، می‌گفت: بعضی از مردم که مشکلات زندگی به آن‌ها فشار می‌آورد عصبانی هستند. زمانی که کارمندان کمیته امداد برای کمک به آن‌ها می‌روند، مردم به جای تشکر حرف تند هم به آن‌ها می‌زنند.

ایشان در ادامه به کارمندان می‌گفتند: بهترین خدمت این است که شما به یک مددجو کمک مالی و غیر مالی کنید و یا او را به بیمارستان برسانید، اما او در مقابل سیلی به صورت شما بزند. این عمل او نهایت اخلاص شما و قبولی احسان را نشان می‌دهد.

به عبارت دیگر صبوری کردن در برابر تندی مددجویان اوج اخلاص عمل مددکاران را به نمایش می‌گذارد.

«الْمُؤْمِنُ مُكْفَرٌ»

همان‌طور که امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) می‌فرمایند نعمت‌های مؤمن قدرشناسی نمی‌شود، بلکه کفران نعمت می‌شود. آن بزرگوار در روایت دیگری می‌فرماید:

«أَنْ مَعْرُوفَهُ يَضَعْدُ إِلَى اللَّهِ فَلَا يَنْشُرُ فِي النَّاسِ»

کارهای خوب مؤمن نزد خداوند است و پیش مردم منتشر نمی‌شود.

«وَ الْكَافِرُ مَشْكُورٌ»

در مقابل کارهای خوب کافر زود منتشر می‌شود.

الكافی، نویسنده: کلینی، محمد بن یعقوب، محقق / مصحح: غفاری علی اکبر و آخوندی، محمد، ج ۲،

ص ۲۵۱، ح ۸

در روایت دیگری وارد شده است:

«يُدُّ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ فَوْقَ رُءُوسِ الْمُكْفِرِينَ تُرْفَرُ بِالرَّحْمَةِ»

دست خداوند بالای سر افرادی است که از نعمت‌های آن‌ها قدرشناسی نمی‌شود.

بحار الأنوار، نویسنده: مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی، محقق / مصحح: جمعی از محققان، ج ۷۲،

ص ۴۱، ح ۱

روزی نزد آیت الله العظمی مکارم شیرازی بودیم. ایشان نقل کردند: قبل از انقلاب یکی از دوستان کارهای خیری در تأسیس ساختمان غزوه بنی فاطمه کمک می‌کرد. من به دوستان گفتم که چرا از این آقا قدرشناسی نکردید.

این شخص خیلی ناراحت شد و گفت: حاج آقا من دوست دارم کسی از من قدرشناسی نکند، زیرا زمانی که از من قدرشناسی می‌کنند احساس می‌کنم پاداش و ثواب این کار را از دست دادم.

بنابراین دوستان عزیز ما به هیچ وجه نباید این انتظار را داشته باشیم که دیگران از احسان و دستگیری ما تشکر کنند و به ما عوض بدهند. گاهی اوقات ما گلایه می‌کنیم که فلانی را ماه رمضان به منزل خود دعوت کردیم، اما او یک بار هم ما را به منزل دعوت نکرده است.

اگر شما دعوت کردید که دعوتی بپذیرید و بده بستان داشته باشید این کار را انجام ندهید، زیرا هیچ فایده و ارزشی ندارد. اخلاق علوی چنین نیست. امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) در روایت زیبایی می‌فرمایند:

«كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ص مُكْفَرًا لَا يَشْكُرُ مَغْرُوفُهُ»

کسی از نعمت‌ها و تلاش‌های رسول اکرم قدردانی نکرد.

مشاهده کنید رسول گرامی اسلام (صلی الله علیه و آله) زحمتهای زیادی برای اسلام کشیدند. ایشان حدود ده سال در مکه مکرمه زجرها، اذیت‌ها، مصیبت‌ها و ناراحتی‌ها کشید.

پیغمبر اکرم از دست عرب‌ها به کوه پناه می‌بردند و در همانجا بودند که حضرت خدیجه کبری (سلام الله علیها) تنها همسر پیغمبر اکرم که وفادارترین زن در تاریخ بشریت بودند پشتیبان آن بزرگوار بود.

حضرت خدیجه کبری (سلام الله علیها) تنها زن در تاریخ بشریت بودند که تمام هست و نیست و آبرویش را در اختیار همسرش قرار دادند. رسول گرامی اسلام (صلی الله علیه و آله) همواره از او یاد می‌کردند و همواره برای او دعا می‌کردند.

زحمات خدیجه کبری برای پیغمبر اکرم خیلی عجیب است. اگر به تاریخ مراجعه کنید و کتاب «صحاح» عزیزان اهل سنت را مورد مطالعه قرار دهید خواهید دید روایاتی به نقل از «عایشه» در این خصوص بیان شده است.

ما بارها خواندیم که «عایشه» می‌گوید: رسول الله دائماً از حضرت خدیجه کبری حرف می‌زند و خوبی‌های او را می‌فرماید. من روزی عصبانی شدم و گفتم: مگر خدیجه بیشتر از یک پیرزن بود؟! حال آنکه من بهتر و جوان‌تر از او هستم!!

رسول گرامی اسلام (صلی الله علیه و آله) فرمودند: خداوند عالم همسری بهتر از خدیجه نصیب من نکرده است. زمانی که مردم من را رها کردند خدیجه کبری دست مرا گرفت. زمانی که مردم من را محروم کردند خدیجه به من احسان کرد. زمانی که یار و یآوری نداشتم آن بزرگوار یار و یاور من بود.

زمانی که رسول گرامی اسلام (صلی الله علیه و آله و سلم) از شر اعراب جاهلیت به کوه پناه می‌بردند، حضرت خدیجه کبری (سلام الله علیها) غذایی تهیه می‌کردند و از کوه‌های مملو از سنگ‌های سخت بالا می‌رفتند.

آن بانوی بزرگوار غذا به دست می‌گرفتند، کوه‌های سخت را پشت سر می‌گذاشتند و صدا می‌زدند: «**حبیبی محمد**»!!

حضرت خدیجه کبری (سلام الله علیها) به جهت غذا بردن برای پیغمبر اکرم که از دست کفار قریش به کوه پناه برده بودند این چنین خود را به زحمت می‌انداخت.

رسول گرامی که برای نجات مردم آمده بودند، در نهایت مجبور شدند شبانه از مکه مکرمه فرار کنند و به مدینه منوره پناه ببرند و همچنین در مدینه زحمات و تلاش زیادی برای اسلام کردند.

رسول گرامی اسلام فرمودند: قلم یا کاغذی بیاورید تا چیزی بنویسم که شما را برای همیشه از گمراهی نجات بدهد. اطرافیان گفتند: نستجیر بالله پیغمبر اکرم هذیان می‌گویید!!

رسول گرامی اسلام با قلبی شکسته و پر از غم و غصه از این امت خداحافظی کردند.

پیغمبر اکرم لحظات آخر زندگی نگاهی به صورت حضرت فاطمه زهرا (سلام الله علیها) می‌اندازند، مصائبی که آن بانوی بزرگوار بعد از پدر می‌کشند را به یاد می‌آورند و همانند ابر بهار از چشمانشان اشک می‌ریزد.

رسول الله با نگاه کردن به صورت امام حسن (علیه السلام) اشک می‌ریزند، با نگاه کردن به صورت امام حسین (علیه السلام) اشک می‌ریزند و با نگاه کردن به امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) اشک می‌ریزند.

در کتاب «فرائد السمطین» جلد دوم صفحه ۳۴ این مطالب به طور مفصل بیان شده است و در کتب ما هم بیان شده است.

«كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ص مُكْفَرًا لَا يَشْكُرُ مَعْرُوفُهُ»

کسی از نعمت‌ها و تلاش‌های رسول اکرم قدردانی نکرد.

«وَلَقَدْ كَانَ مَعْرُوفُهُ عَلَى الْقُرَشِيِّ وَالْعَرَبِيِّ وَالْعَجَمِيِّ»

رسول الله به همه مردم اعم از قرشی و عربی و عجمی عنایت داشت و کمک می‌کردند.

«وَمَنْ كَانَ أَكْبَرُ مَعْرُوفًا مِنْ رَسُولِ اللَّهِ ص عَلَى هَذَا الْخَلْقِ»

چه کسی به اندازه رسول الله به خلائق خدمت کرده است.

پیغمبر اکرم خلائق را از شرک و بت پرستی و آدم کشی و دخترکشی و نسل کشی نجات دادند.

«و كَذٰلِكَ نَحْنُ اَهْلَ الْبَيْتِ مُكْفَرُونَ وَ لَا يَشْكُرُ مَعْرُوفًا»

ما اهل بیت هم به مردم خوبی می کنیم، اما مردم از ما قدردانی نمی کنند.

«وَ خِيَارُ الْمُؤْمِنِينَ مُكْفَرُونَ لَا يَشْكُرُ مَعْرُوفُهُمْ»

بحار الأنوار، نویسنده: مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی، محقق / مصحح: جمعی از محققان، ج ۱۶،

ص ۲۲۳، ح ۲۱

مشاهده کنید از خوبی های پیغمبر اکرم قدردانی نمی شود، از خوبی های امیرالمؤمنین قدردانی نمی شود و همچنین از خوبی های بهترین مؤمنین قدردانی نمی شود.

اگر به کسی خوبی و احسان کردید و از شما تشکر و قدردانی نکردند چه بسا پشت سر شما حرف زدند خداوند را شاکر باشید که این اعمال شما مورد قبول خداوند متعال قرار گرفته است و شما در ردیف اهل بیت (علیهم السلام) و نبی مکرم اسلام قرار گرفتید.

مجری:

استاد گاهی اوقات که افرادی کار خیری می کنند و کسی از آنها تشکر نمی کند، می گویند: "پشت دستم را داغ کردم که دیگر کار خیری انجام ندهم" و به سرعت از کوره در می روند.

آیت الله دکتر حسینی قزوینی:

این واکنش‌ها به این خاطر است که ایمان این افراد ضعیف است. زمانی که ما برای دیگران کاری انجام می‌دهیم توقع داریم که دیگران هم برای ما کاری انجام دهند. زمانی که دست کسی را می‌گیریم توقع داریم اگر روزی ما هم محتاج شدیم او دست ما را بگیرد.

اخلاق علوی چنین نیست؛ البته در روایت وارد شده است خدا لعنت کند کسی را که راه خوبی را می‌بندد و خوبی‌های دیگران را با بدی پاسخ می‌دهد. سؤال شده است این افراد چطور راه خوبی را می‌بندند؟!

ائمه طاهرین (علیهم السلام) پاسخ دادند: در حق کسی خوبی می‌شود، اما طرف مقابل با بدی پاسخ می‌دهد تا اینکه طرف از کار خیر خود دلسرد شود.

به عنوان مثال شخصی برای گرفتن وام اقدام می‌کند. او از افرادی درخواست می‌کند که ضامن او شوند و آن‌ها هم قبول می‌کنند. این شخص از پرداخت اقساط وام خود سرباز می‌زند و افرادی که ضامن او بودند را گرفتار می‌کند.

دیروز آیت الله العظمی مکارم شیرازی در درس خارج می‌گفتند: "بانک‌ها حساب و کتابی ندارند و صد درصد اسلامی هستند. بانک‌ها کار غیر اسلامی انجام نمی‌دهند و اصلاً کاری به این ندارد که شخص مسلمان یا بنده خدایی گرفتار شده است!!"

یکی از دوستان ما به خاطر چند میلیون تومان ضامن شده بود و طرف مقابل در پرداخت وام کوتاهی کرده بود. به همین خاطر ضامن را از ایران نود و نه ساله ممنوع الخروج کردند و پاسپورت او را هم گرفتند.

اولاً اقداماتی که بانک‌ها انجام می‌دهند قطعاً خلاف شرع و حرام است و هیچ شک و شبهه‌ای هم در آن نیست. شما از هر مرجع تقلیدی در مورد جرائم بانکی سؤال کنید همین نظر را خواهند داشت.

بر فرض این شخص تعهد داده است، آیا تعهد دادن برای شما تکلیف ایجاد می‌کند؟!

مجری:

منظور همان جریمه تأخیری است که بانک‌ها دریافت می‌کنند.

آیت الله دکتر حسینی قزوینی:

بله؛ جریمه تأخیر واقعاً عده‌ای افراد را بیچاره و ورشکست کرده است و حتی بسیاری از کارخانه‌ها و مراکز تجاری به خاطر همین جریمه تأخیر تعطیل شده است و موجب شده تا صدها و هزاران کارگر و کارمند بیکار شوند.

جرائم تأخیر تنها به این خاطر است که آقایان سود ببرند و هزار ماشاءالله همچنان که ملاحظه می‌کنیم سه هزار میلیارد سه هزار میلیارد تومان می‌برند و در آن طرف دنیا به ریش همه می‌خندند.

ای کاش بانکداران همین پول‌هایی که از طرف مردم می‌گیرند را صرف مشکلات مردم کنند!! رؤسای این افراد انسان‌های متدین و باتقوایی هستند که چنین اقداماتی را انجام می‌دهند. حال بیشتر از این وارد مباحث چالشی نمی‌شویم.

در روایت وارد شده است که خداوند لعنت کند کسانی را که راه خیر و خوبی را می‌بندند. به عنوان مثال آقای اسماعیلی ضامن شخصی شد. شخص مقابل وظیفه دارد که در موعد مقرر قسط وام خود را بپردازد و برای ضامن مشکلی ایجاد نکند.

همین که شخص ضامن چندین مرتبه ضمانت کسی را به عهده می‌گیرد، اما با بد قولی طرف مقابل مواجه می‌شود با خود عهد می‌کند که دیگر ضمانت احدی را بر عهده نگیرد. به بیان بهتر شما باعث شدید راه احسان برای همیشه بسته شده است.

اگر شخص بیچاره‌ای گرفتار است و می‌خواهد وام بگیرد همین شخص ضامن با خود عهد می‌بندد که ضمانت او را قبول نکند. همین دوست ما به خاطر یک ضمانت نود و نه سال از کشور ممنوع الخروج شده است.

گرچه اجر شخص ضامن نزد خداوند متعال محفوظ است، اما شخص وام گیرنده باعث می‌شود که راه خیر برای همیشه بسته بماند و این شخص دیگر ضامن کسی نشود.

رسول گرامی اسلام (صلی الله علیه و آله) فرمودند: خداوند لعنت کند کسانی را که راه خیر و احسان را می‌بندند. اگر نمی‌توانید اقساط وام را به موقع پرداخت کنید وام نگیرید!!

روزی امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) از کنار قصابی می‌گذشتند. قصاب گفت: یا امیرالمؤمنین! گوشت خوب آوردیم. آن بزرگوار در جواب فرمودند: پولی برای خریدن گوشت ندارم. قصاب گفت: حاضرم به شما قرض بدهم و برای پرداخت آن صبر کنم.

حضرت فرمودند: ما روزگار را بدون گوشت سپری می‌کنیم و هروقت پول داشتیم گوشت می‌خریم.

مگر مجبور هستیم به دختر خود جهیزیه چندین میلیون تومانی بدهیم، برای منزل فرش‌های گرانقیمت بخریم و به همین خاطر زیر بار قرض بروم و خانواده خود را در فشار قرار دهم!!

انشاءالله در آینده اخلاق علوی در محیط خانه را بیان خواهیم کرد و روایاتی می‌آوریم که واقعاً انسان را تکان می‌دهد.

انسان زمانی که روایات امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) را در رابطه با رعایت حقوق در خانواده می‌خواند اندامش به لرزه می‌افتد. اگر واقعاً قضیه این است کار ما با کرام الکاتبین است.

بنابراین گاهی اوقات افرادی برای خرج‌های اضافی زندگی زیر بار قرض می‌روند، خود را نزد دیگران خار و ذلیل می‌کنند، اقساط وام او به تأخیر می‌افتد، ضامن را به دردسر می‌اندازند، خانواده و اطرافیان خود را هم به دردسر می‌اندازد.

این کارها، کارهای درستی نیست؛ اخلاق علوی نیست. از طرف دیگر امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) می‌فرماید:

«حَقُّ عَلَى مَنْ أَنْعَمَ عَلَيْهِ أَنْ يَحْسِنَ مُكَافَأَةَ الْمُنْعِمِ»

اگر کسی به تو خوبی کرد تو هم وظیفه داری در مقابل خوبی او عکس العمل نشان دهی.

امیرالمؤمنین می‌فرماید: اگر کسی در حق شما خوبی کرد شما هم باید در حق او خوبی کنید. به عنوان مثال با هزینه ناچیز یک دسته گل گرفتن یا یک جعبه شیرینی می‌توانید از او تشکر کنید.

«فَإِنْ قَصَرَ عَنْ ذَلِكَ وَسَعَهُ فَعَلَيْهِ أَنْ يَحْسِنَ الثَّنَاءَ»

اگر کسی کار خوبی در حق شما انجام داده شما هم کار خوبی در حق او انجام دهید.

به عنوان مثال اگر کسی ضامن وام بانکی برای شما شده شما هم می‌توانید در عوض کادویی برای او یا خانواده‌اش ببرید و از او تشکر کنید.

«فَإِنْ كُلُّ عَنْ ذَلِكَ لِسَانُهُ»

اگر توانایی خوبی متقابل ندارید می‌توانید از او تشکر زبانی کنید.

اگر توانایی فراهم کردن هدیه‌ای برای او ندارید، می‌توانید به منزل او بروید و با زبان از او تشکر کنید و به او بگویید گرچه دستتان خالی است، اما دعا می‌کنید که خداوند به او جزای خیر عنایت کند.

در برابر خوبی‌های طرف مقابل تنها به تشکر ساده قناعت نکنید، بلکه وظیفه شما در برابر کسی که به شما خوبی کرده این است که به منزل او بروید، چایی بخورید و رسماً از او تشکر کنید.

به عبارت بهتر از دیدگاه امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) این شخص یک جلسه تشکر رسمی از شما طلبکار است.

«فَإِنْ كُلُّ عَن ذَلِك لِسَانُهُ فَعَلَيْهِ مَعْرِفَةُ النُّعْمَةِ وَ مَحَبَّةُ الْمُنْعِمِ بِهَا»

حتی اگر توانایی تشکر زبانی هم از او ندارید زمانی که با دیگران صحبت می‌کنید بگویید که او کار خوبی در حق شما انجام داده است و قلباً او را دوست داشته باشید.

مشاهده کنید که آن بزرگوار تمامی راه‌های تشکر کردن را برای ما باز گذاشتند.

«فَإِنْ قَصَرَ عَن ذَلِك فَلَيْسَ لِلنُّعْمَةِ بِأَهْلٍ»

اگر او از تمامی این راه‌ها قصور کرد شایستگی احسان کردن ندارد.

بحار الأنوار، نویسنده: مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی، محقق / مصحح: جمعی از محققان، ج ۶۸،

ص ۵۰، ح ۶۷

به فرمایش امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) اگر کسی در برابر خوبی دیگران نه حاضر به خرید هدیه برای او شد، نه حاضر شد به منزل او برود و از او تشکر زبانی کند، نه حاضر شد جلوی دیگران خوبی‌های او را بیان کند شایستگی احسان کردن ندارد.

به فرمایش امیرالمؤمنین هر انسانی که زبان قدرشناسی ندارد، شایستگی احسان کردن ندارد. این سخن امیرالمؤمنین است!!

آن بزرگوار از یک طرف به کسی که احسان کرده می‌فرماید انتظار پاداش و تشکر نداشته باش و از طرفی دیگر به کسی که به او احسان شده می‌فرماید باید رسماً از طرف مقابل تشکر کنید و اگر تشکر نکردید معلوم است که تو شایستگی احسان ندارید.

قول معروفی است که می‌گوید:

«من لم يشكر المخلوق لم يشكر الخالق»

کسی که شکر مخلوق را به جا نیاورد، شکر خالق را به جا نیاورده است.

بحار الأنوار، نویسنده: مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی، محقق / مصحح: جمعی از محققان، ج ۱۱۰،

ص ۴۲۹، باب کلمة شکر

این تعبیر در السنه بسیار فراوان است، اما بنده این تعبیر را ندیدم. در حقیقت این تعبیر به ضرب المثل تبدیل شده است. آنچه ما در روایات از امام رضا (علیه السلام) داریم این است که حضرت می‌فرمایند:

«مَنْ لَمْ يَشْكُرِ الْمُتَعَمِّرَ مِنَ الْمَخْلُوقِينَ لَمْ يَشْكُرِ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ»

اگر کسی در برابر احسان مخلوقین تشکر نکند، از خدا تشکر نکرده است.

بحار الأنوار، نویسنده: مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی، محقق / مصحح: جمعی از محققان، ج ۶۸،

ص ۴۴، ح ۴۷

امام رضا (علیه السلام) می‌فرمایند: اگر از احسان کسی که در حق شما خوبی کرده تشکر نکنید از خدا تشکر نکردید. به عبارت دیگر تشکر از مخلوق در برابر احسان در حقیقت تشکر از خداوند عالم است.

بنابراین وظیفه ما این است در برابر کسانی که در حق ما خوبی می‌کنند تشکر رسمی انجام دهیم. تشکر ما از صاحبان نعمت و محسنین در حقیقت تشکر از خداوند است. اگر از احسان کننده تشکر نکردیم در حقیقت از خداوند عالم تشکر نکردیم.

روایت دیگری از امام سجاد (علیه السلام) در «رساله حقوق» وارد شده است که آن بزرگوار می‌فرماید:

«وَأَمَّا حَقُّ ذِي الْمَعْرُوفِ عَلَيْكَ فَأَنْ تَشْكُرَهُ وَتَذْكُرَ مَعْرُوفَهُ»

از کسی که در حق شما خوبی می‌کند تشکر کنید و هرکجا می‌نشینید از خوبی‌های او نام ببرید.

«وَتَكْسِبُهُ الْمَقَالَةَ الْحَسَنَةَ وَتُخْلِصَ لَهُ الدُّعَاءَ فِيمَا بَيْنَكَ وَبَيْنَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ»

سخن‌های خوبی درباره او بگویید و بهترین دعاها را میان خود و خدا برای او کنید.

به فرمایش امام سجاد اگر او در حق شما خوبی کرد شما هم در قنوت و سجده نماز خود برای او دعا کنید.

«فَإِذَا فَعَلْتَ ذَلِكَ كُنْتَ قَدْ شَكَرْتَهُ سِرًّا وَ عَلَانِيَةً»

اگر با سخنان و دعای خود از او تشکر کردید در حقیقت وظیفه بندگی الهی را به او انجام دادید.

«ثُمَّ إِنْ قَدَرْتَ عَلَى مُكَافَأَتِهِ يَوْمًا كَافَأْتَهُ»

اگر کسی در حق شما خوبی کرد وظیفه دارید که اگر روزی دستتان باز شد جبران کنید.

بحار الأنوار، نویسنده: مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی، محقق / مصحح: جمعی از محققان، ج ۷۱،

مشاهده کنید که امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) از یک طرف می‌فرماید از کسی که در حق او خوبی می‌کنید انتظار خوبی نداشته باشید و از طرف دیگر می‌فرماید اگر روزی دست و بالتان باز شد وظیفه دارید که مقابله به مثل کنید.

این روایات، در حقیقت روایاتی است که در این زمینه وارد شده است. در فاصله‌ای که عزیزان میان برنامه را می‌بینند بنده نماز مغرب خود را می‌خوانم.

بخشی از پیامک‌های بینندگان برنامه:

مجری:

استاد از شما خیلی ممنون و متشکرم. بنده منتظر بودم تا دوستانم از اتاق فرمان پیام‌های بینندگان برنامه را برای من بفرستند تا من مروری بر پیام‌های عزیزان داشته باشم.

برخی از پیام‌ها به دست بنده رسیده است. برخی از دوستان از مجموعه برنامه‌های «شبکه جهانی ولایت» تشکر کردند.

عزیزی گفتند: برای مبارزه با بهائیت برنامه بگذارید تا آن‌ها نتوانند باعث شبهه‌پراکنی بین جوانان شوند و شیعیان را گمراه کنند.

عزیز دیگری گفتند: بخشی از اخبار جهان اسلام را در برنامه‌های خودتان داشته باشید. این پیشنهاد هم پیشنهاد خوبی است.

بیننده‌ای گفتند: با سلام خدمت کارکنان «شبکه جهانی ولایت»؛ از کارشناسان پاسخ به شبهات می‌خواستم یک کتاب تفسیر قرآن با استناد به کتب شیعه و مخالفین به من معرفی کنند.

این سؤال به برنامه‌های قرآنی «شبکه ولایت» مربوط می‌شود. این عزیز بیننده می‌تواند به این برنامه‌ها پیام بدهد، ان‌شاءالله دوستان پاسخگو خواهند بود.

از توجه و عنایت شما خیلی ممنونم. برنامه زنده «اخلاق علوی» است؛ همان‌طور که استاد فرمودند لحظات نورانی و ملکوتی اذان مغرب است. ما ان‌شاءالله نماز مغرب را به اتفاق استاد بخوانیم، برمی‌گردیم و بازهم خدمت شما خواهیم بود.

ان‌شاءالله نام مولا امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) همیشه بر زبانتان جاری باشد و عشق و ارادت و محبت این عزیز و بزرگوار همیشه در دل شما ساری و جاری باشد. واقعاً شنیدن نام مولا امیرالمؤمنین دل و جان انسان را صفا می‌دهد و جگر انسان را خنک می‌کند.

این برنامه زنده «اخلاق علوی» است که از «شبکه جهانی ولایت» تقدیم حضور شما می‌شود؛ ان‌شاءالله که مورد توجه و عنایت شما قرار بگیرد.

تلاش ما بر این است که در این برنامه ابعاد مختلف زندگی را از منظر حضرت امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) بیان کنیم و گاهی روایاتی که از اهل بیت دیگر به ما رسیده را بیان کنیم تا ان‌شاءالله زندگی ما رنگ و بوی علوی به خود بگیرد.

راه‌های ارتباطی همچنان برای شما هموار است. سامانه پیام کوتاه ما «۳۰۰۰۱۲۰۳» و شماره تلفن همراهی در اختیار شما قرار دارد که می‌توانید آن را بر روی گوشی همراه خود داشته باشید تا از طریق فضای مجازی به ما پیام بدهید.

دوستانم تلفن‌های برنامه را برای شما زیرنویس خواهند کرد تا اگر خواستید با ما تماس بگیرید و به صورت تلفنی هم صحبت‌های شما را بشنویم و مستقیماً پاسخگو باشیم.

در بخش قبل که خدمت استاد بزرگواران حضرت آیت الله دکتر حسینی قزوینی بودیم به اینجا رسیدیم که برخی افراد زمانی که از سوی دیگران در حقشان لطف و مرحمت و احسانی می‌شود تشکر و قدردانی نمی‌کنند. استاد مطالب و فرمایشاتی را از زبان امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) و اهل بیت دیگر بیان فرمودند. استاد قول دادند یک روایت دیگر هم در این خصوص بخوانند؛ ما در این لحظه در خدمتشان هستیم تا روایت را بشنویم.

آیت الله دکتر حسینی قزوینی:

روایتی از امام سجاد (علیه السلام) وارد شده است. دقت داشته باشید ما از امام باقر و امام صادق (علیهم السلام) حدود هفتاد و یک روایت داریم مبنی بر اینکه آن بزرگواران می‌فرمایند: ما هر روایتی را نقل می‌کنیم از پدر ما، جد ما و امیرالمؤمنین به ما رسیده است.

به عبارت دیگر روایات ائمه طاهرین (علیهم السلام) همگی برگرفته از فرمایشات حضرت امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) است. این در حالی است که آن بزرگوار می‌فرماید:

«أَنَا عَبْدٌ مِنْ عَبِيدِ مُحَمَّدٍ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ)»

من بنده‌ای از بندگان حضرت محمد (صلی الله علیه و آله و سلم) هستم.

کافی، نویسنده: کلینی، محمد بن یعقوب، محقق / مصحح: دارالحدیث، ج ۱، ص ۲۲۵، ح ۲۴۲

الحق و الانصاف جمله مرحوم «شیخ انصاری» برای من خیلی عجیب بود. ایشان می‌گفتند: "بوسیدن عتبه امیرالمؤمنین به عنوان عتبه امیرالمؤمنین جایگاه بزرگی است و انسان نمی‌تواند آن را ادعا می‌کند. زمانی که انسان عتبه علوی را می‌بوسد باید به این نیت بیوسد که این مکان، جای پای زوار قمر بنی هاشم (علیه السلام) فرزند غیور امیرالمؤمنین است."

در این صورت زیارت حال و هوای دیگری به انسان می‌دهد. از آیت الله العظمی بهجت سؤال کردند: ما چکار کنیم زمانی که به زیارت می‌رویم، حال داشته باشیم؟!

ایشان در جواب گفتند: "تلاش کنید قبل از اینکه وارد حرم می‌شوید پشت در صورتتان را به آستانه در بگذارید و استغفار کنید. اگر قطره اشکی از چشمتان آمد، نشانه اجازه ورود شماست."

همچنین از مرحوم «نخودکی» نقل شده است: "زمانی که به زیارت امام رضا (علیه السلام) می‌روید اگر پشت آستانه در اشکتان درنیامد و چشمانتان اشک‌آلود نشد بدانید که اجازه ورود به حرم را ندارید. در این صورت بی‌خود به حرم نروید؛ به منزل برگردید، استغفار و گریه کنید و فردا بازم به زیارت بروید."

لازم نیست که روزی ده مرتبه به زیارت بروید؛ ارزش یک زیارت قبول شده بالاتر از هزاران زیارت قبول نشده است. زیارت قبول نشده ارزش ندارد.

مرحوم «نخودکی» می‌گوید: "اگر روز دوم که به حرم مشرف می‌شوید سر بر آستانه در گذاشتید، از امام هشتم (علیه السلام) به خاطر گناهان خود استغفار و عذرخواهی کردید و دلتان شکست و اشکتان جاری شد بدانید که به شما اجازه ورود دادند."

همچنین اگر اشکتان جاری نشد و دلتان نشکست بدانید که به شما اجازه ورود ندادند و بی‌خود خودتان را خسته نکنید و نروید."

آیت الله العظمی بهجت می‌گوید: "یکی از کارهایی که باعث می‌شود قلب انسان بشکند، این است که انسان صورت به آستانه در حرم بگذارد و استغفار کند."

البته افرادی سجده می‌کنند که این کار با توجه به اینکه برای شبهه ملاک قرار می‌دهند از نظر شرعی توصیه نمی‌شود. این در حالی است که حضرت یوسف و برادرانشان در برابر پدر و مادر خود سجده می‌کنند و ملائکه در برابر حضرت آدم سجده می‌کنند.

اگر سجده با نیت تعظیم و برای احترام باشد، نه برای عبادت، اشکالی ندارد. احتیاطاً ما به دوستان توصیه می‌کنند که هنگام ورود به حرم ائمه طاهرين (عليهم السلام) سجده نکنند و تنها به بوسیدن آستانه در حرم اکتفا کنند.

کسانی که آستانه در حرم را می‌بوسند نه به عنوان اینکه آستانه حرم مطهر امام رضا و امیرالمؤمنین است، به عنوان اینکه جای پای زوار ائمه بزرگوار را می‌بوسند آنجا را بوسند.

این کار سبب می‌شود که قلب انسان رقیق، دل انسان نرم، آماده شکسته شدن شود و اشک از چشم انسان جاری شود. گاهی اوقات انسان زمانی که می‌خواهد بگوید:

«بِأَبِي أُنْتُ وَ أُمِّي وَ نَفْسِي وَ أَهْلِي وَ وُلْدِي وَ مَالِي»

بحار الأنوار، نویسنده: مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی، محقق / مصحح: جمعی از محققان، ج ۹۷،

ص ۱۸۴، ح ۱۱

جان چه باشد که فدای قدم دوست کنم

این متاعی ست که هر بی سروپایی دارد

گاهی اوقات زمانی که انسان می‌خواهد در برابر امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) بگوید: "جانم فدای تو، پدر و مادرم فدای تو، زندگی‌ام فدای تو" خجالت می‌کشم.

بنده تنها به عنوان نقل قولی از امام هادی (علیه السلام) این مطالب را به زبان می‌آورم و واقعاً جرئت نمی‌کنم به قصد انشاء بگویم. واقعاً جان ما چه ارزشی دارد که بگوییم: "جانم فدای تو!!"

ما می‌گوییم: "جان ما فدای غبار زیر نعلین تو یا امیرالمؤمنین، جان ما فدای خاک زیر پای زواران تو یا امیرالمؤمنین!!" در این صورت انسان می‌تواند قصد انشاء کند، اما اینکه بگوییم: "جانم به قربان تو یا علی" خود را لایق آن نمی‌دانیم.

حال معرفت هرکسی تفاوت دارد. ما در این زمینه واقعاً خود را در حدی نمی‌بینیم که بگوییم: "یا علی! جانم فدای تو باشد، پدر و مادرم فدای تو باشد" زیرا پیغمبر اکرم (صلی الله علیه و آله) می‌فرماید: جانم به فدای تو یا علی!!

بنابراین تمام روایاتی که ما از ائمه طاهرين (علیهم السلام) داریم برگرفته از امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) و روایاتی که از آن بزرگوار نقل می‌شود همگی برگرفته از رسول گرامی اسلام (صلی الله علیه و آله) است. در اینجا روایتی از امام سجاد (علیه السلام) نقل شده است که حضرت می‌فرمایند:

«إِنَّ اللَّهَ يَجِبُ كُلَّ قَلْبٍ حَزِينٍ»

خداوند قلب محزون را دوست دارد.

زمانی که قلب انسان می‌شکند و «یا الله» می‌گوید، این قلب به تلاطم می‌آید، به لرزه می‌افتد و از عظمت خداوند عالم منقلب می‌شود خداوند چنین قلبی را دوست دارد.

«وَيَجِبُ كُلَّ عَبْدٍ شَاكِرٍ»

خداوند بنده‌های شاکر را دوست دارد.

«يَقُولُ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى لِعَبْدٍ مِنْ عِبِيدِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَ شَكَرْتَ فَلَنَا»

خداوند تبارک و تعالی روز قیامت به بنده خود می‌فرماید: آیا از کسی که در حق تو خوبی کرد تشکر کردی؟

«فَيَقُولُ بَلْ شَكَرْتُكَ يَا رَبِّ»

بنده می‌گوید: خدایا از تو تشکر کردم.

بنده چنین ادعا می‌کند که اگر شخص دیگری هم به من خوبی کرده از عنایات خدای من بوده است.

«فَيَقُولُ لَمْ تَشْكُرْنِي إِذْ لَمْ تَشْكُرْهُ»

خداوند می‌فرماید: چون از صاحب احسان تشکر نکردی تشکر از من قبول نیست.

«ثُمَّ قَالَ أَشْكُرْكُمْ لِلَّهِ أَشْكُرْكُمْ لِلنَّاسِ»

شاکرترین شما در برابر خداوند، شاکرترین شما در برابر خلائق است.

بحار الأنوار، نویسنده: مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی، محقق / مصحح: جمعی از محققان، ج ۶۸،

ص ۳۸، ح ۲۵

خیلی عجیب است؛ این روایت اندام انسان را به لرزه درمی‌آورد. طبق این روایت اگر از مردم تشکر کردید در حقیقت از خداوند عالم تشکر کردید، زیرا خداوند عالم او را واسطه کمک به تو قرار داده است.

به عنوان مثال وقتی شما به نانوايي می‌روید و نان خوب می‌گیرید و تشکر می‌کنید همین تشکر کردن از خداوند عالم است.

در حقیقت خداوند عالم به دل کشاورز انداخته است که گندم بکارد، آب باران نازل کرده تا این گندم را درو کنند، گندم را آسیاب کنند، آرد درست کنند، آرد را خمیر کنند و به وسیله آن نان درست کنند. مشاهده کنید که چه مسیر طولانی پیموده شده تا نان به دست شما برسد.

مجری:

ابر و باد و مه و خورشید و فلک در کارند

تا تو نانی به کف آری و به غفلت نخوری

آیت الله دکتر حسینی قزوینی:

بنابراین این روایات کاملاً نشانگر این است که تمام این مسائلی که انجام می‌شود فرموده قرآن کریم است که می‌فرماید:

(فَأَيُّهَا تَوَلَّوْا فَتَمَّ وَجْهُ اللَّهِ)

به هر سو رو کنید، خدا آنجا است.

سوره بقره (۲): آیه ۱۱۵

به فرمایش قرآن هر کجا رو کنید نعمت الهی و عنایت و توجهات پروردگار متعال در آنجاست. این در حالی است که خداوند متعال چشم ظاهری و باطنی وهابیت را کور کرده است و نعمت‌های الهی را نمی‌بینند.

مردان خدا پرده پندار دریدند

یعنی همه جا غیر خدا هیچ ندیدند

امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) می‌فرماید:

«ما رأيت شيئاً إلا و رأيت الله قبله و بعده و معه»

چیزی در جهان ندیدم جز اینکه قبل از او، با او و بعد از او خدا را دیدم.

ترجمه و تفسیر نهج البلاغه، نویسنده: محمد تقی جعفری، ج ۱۴، ص ۲۹۰، ح ۳

به بیان امیرالمؤمنین آفریننده تمامی اشیاء در جهان خداوند متعال است. آفریده‌های جهان خود حول و قوه‌ای ندارد بلکه به حول و قوه الهی است. تمامی آفریده‌های جهان روزی زایل می‌شود؛

(وَ يَبْقَى وَجْهُ رَبِّكَ ذُو الْجَلَالِ وَ الْإِكْرَامِ)

و تنها ذات ذو الجلال و گرامی پروردگارت باقی می‌ماند.

سوره الرحمن (۵۵): آیه ۲۷

همه چیز در جهان فانی است و تنها خداوند متعال جاویدان است. لذا امیرالمؤمنین می‌فرماید: چشم و نگاه علوی به اشیاء این است!!

اگر به فرزند خود نگاه می‌کنید بدانید که درست است او فرزند توست، اما مخلوق خداوند عالم است. خداوند متعال او را آفریده و به او چشم و گوش و زبان و دست و پا و قلب و معده و نعمات بی‌شمار دیگری به او عطا کرده است.

زمانی که ما فرزند خود را نگاه می‌کنیم، تنها او را به چشم فرزند خود و پاره تن خود می‌نگریم و به هیچ وجه به او به چشم نعمت و عنایت الهی نمی‌نگریم. اگر فرزند خود را می‌بوسیم تنها از روی علاقه پدر و فرزند او را می‌بوسیم، نه به عنوان اینکه مخلوق خداوند است.

خدای ما، بزرگوار و رحمان و رحیم و کریم است؛ ما فرزند خود را به نیت اینکه مخلوق خداوند است نمی‌بوسیم.

بنابراین باید تلاش کنیم چشم علوی ما باز شود. زمانی که چشم علوی ما باز شد خدا را در همه جا می‌بینیم.

به دریا بنگرم دریا تو بینم

به صحرا بنگرم صحرا تو بینم

به هر جا بنگرم کوه و در و دشت

نشان از صنع زیبای تو بینم

دوستان عزیز اگر خداوند عالم چنین چشمی به ما داد بدانید که سعادت دنیا و آخرت را به ما ارزانی داشته است. همچنین اگر چنین نگاهی به نعمات الهی نداریم بدانیم که هنوز در الفبای توحید مشکل داریم.

شخصی از آیت الله حسن‌زاده آملی سؤال کرده بود: شما چند سالتان هست و چه مقامات علمی و چه تألیفاتی دارید؟! ایشان در جواب گفتند: "من شاگرد کلاس اول انسانیت با هفتاد سال روفوزگی هستم."

باید به خود تلقین کنیم که ما دوباره به دنیا برنمی‌گردیم؛ ما یک بار به دنیا آمدیم و زمانی که از دنیا رفتیم دیگر بر نخواهیم گشت. زمانی که از دنیا رفتیم و نتیجه کار خوب و کار بد خود را دیدیم دائماً افسوس می‌خوریم که چرا کار بد انجام دادم و کار خوب انجام ندادم.

حال که خداوند متعال به ما فرصت داده است باید از آن استفاده کنیم. در روایت وارد شده است زمانی که انسان از خواب بیدار می‌شود، باید بگوید:

«الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَحْيَانِي بَعْدَ مَوْتِي إِنَّ رَبِّي لَغَفُورٌ شَكُورٌ»

بحار الأنوار، نویسنده: مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی، محقق / مصحح: جمعی از محققان، ج ۱۶،

ص ۲۵۳، باب فی دعائه عند مضجعه

صبح که از خواب بیدار می‌شوید خدا را شاکر باشید که بازهم یک روز دیگر به شما عمر داده و اولین کاری که انجام می‌دهید استغفار باشد.

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْتَغْفِرُكَ مِنْ كُلِّ نِعْمَةٍ أَنْعَمْتَ بِهَا عَلَيَّ تَقْوِيْتُ بِهَا عَلَيَّ مَعْصِيَتِكَ»

خدایا از اینکه هر نعمتی به من دادی با آن گناه کردم از تو استغفار می‌کنم.

بحار الأنوار، نویسنده: مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی، محقق / مصحح: جمعی از محققان، ج ۹۴،

ص ۲۳۴، ح ۱۶

این فرمایش امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) است! از خداوند متعال استغفار کنیم از اینکه به ما چشم داد، اما به نامحرم نگاه کردیم. خداوند به ما زبان داد، اما دروغ گفتیم و غیبت کردیم.

خداوند به ما دست داد، اما در حق دیگران ظلم کردیم. خداوند متعال به ما شکم داد، اما آن را از مال حرام پر کردیم.

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْتَغْفِرُكَ مِنْ كُلِّ ذَنْبٍ عَلِمْتُهُ أَوْ جَهِلْتُهُ ذَكَرْتُهُ أَوْ نَسِيتُهُ أَوْ أَخْطَأْتُهُ»

بحار الأنوار، نویسنده: مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی، محقق / مصحح: جمعی از محققان، ج ۸۳،

ص ۱۰۱، ح ۷

از این طریق می‌توانیم از خداوند متعال بابت هر گناهی که ظاهراً و باطناً انجام دادم، آن را فراموش کردم یا از آن استغفار نکردم معذرت بخواهیم. همچنین می‌توانیم بگوییم:

«اللهم انی استغفرک من کل ما کرهت منه»

خدایا از هر عملی که انجام دادم و در نزد تو ناشایست بود استغفار می‌کنم.

دوستان عزیز درست است اگر در کودکی گناهی مرتکب شدیم از نظر شرعی تکلیفی نداریم، اما از نظر وضعی مکلف هستیم.

به عنوان مثال اگر در دوران کودکی با سنگ شیشه همسایه را شکستیم اگر قبل از بلوغ از دنیا می‌رفتیم ضمانت آن بر عهده پدر و مادر ما بود و آن‌ها مسئول اشتباه ما هستند.

به مجرد اینکه سن ما به بلوغ رسید اگر مال مردم را خوردیم، غیبت مردم را گفتیم و یا حقی از دیگران ضایع کردیم تماماً گناه محسوب می‌شود؛ ولو در دوران کودکی انجام دادیم.

افرادی که در کودکی بازیگوش بودند و دیگران را اذیت می‌کردند، از مغازه بدون پرداخت پول مالی برمی‌داشتند همگی حساب و کتاب دارد و باید آن را جبران کنند. در روایت وارد شده است هنگام مرگ انسان تمام گناهان او همانند فیلم در جلوی چشمانش عبور می‌کند.

بنابراین یکی از فرمایشات اهل بیت (علیهم السلام) این است که ما بتوانیم از احسان دیگران در حق خودمان به عنوان احسان الهی تشکر کنیم.

روایت دیگری از رسول گرامی اسلام (صلی الله علیه و آله) وارد شده است که حضرت می‌فرمایند:

«لَا يَشْكُرُ اللَّهُ مَنْ لَا يَشْكُرُ النَّاسَ»

کسانی که از مردم تشکر نمی‌کنند، از خداوند هم تشکر نمی‌کنند.

الأمالی، نویسنده: طوسی، محمد بن الحسن، محقق / مصحح: مؤسسة البعثة، ص ۳۸۳، ح ۸۲۹

روایتی از امام سجاد (علیه السلام) وارد شده است که هنگام وصیت به بعضی از فرزندان‌شان فرمودند:

«يَا بَنِي اشْكُرْ مَنْ أَنْعَمَ عَلَيْكَ وَ أَنْعِمْ عَلَيَّ مَنْ شَكَرَكَ»

پسرم! از کسی که به تو احسان کرده تشکر کن و به کسی که در برابر احسان تو تشکر کرد نیکی کن.

امام سجاد فرمودند: اگر در حق کسی خوبی کردی و او از تو تشکر کرد، بر احسان خود نسبت به او بیفزای. اگر دومرتبه از تو تشکر کرد تو هم دومرتبه در حق او احسان کن.

«فَإِنَّهُ لَا زَوَالَ لِلنُّعْمَاءِ إِذَا شُكِرَتْ»

نعمتی که مورد شکر قرار بگیرد زایل شدنی نیست.

«وَلَا بَقَاءَ لَهَا إِذَا كَفِرَتْ»

نعمتی که مورد کفران نعمت قرار گرفت در مسیر زوال قرار می‌گیرد.

«وَالشَّاکِرُ بِشُكْرِهِ أَسْعَدُ مِنْهُ بِالنُّعْمَةِ الَّتِي وَجِبَ عَلَيْهَا الشُّكْرُ»

کسی که در برابر نعمت الهی و نعمت دیگران شکرگذار است موجب استمرار نعمت می‌شود

«وَتَلَا»

امام سجاد (علیه السلام) سپس این آیه را تلاوت کردند:

(لَئِنْ شُكِرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ وَلَئِنْ كَفَرْتُمْ إِنَّ عَذَابِي لَشَدِيدٌ)

اگر شکر گزاری کنید (نعمت خود را) بر شما خواهم افزود و اگر کفران کنید مجازاتم شدید است!

وسائل الشیعة، نویسنده: شیخ حر عاملی، محمد بن حسن، محقق / مصحح: مؤسسة آل البيت علیهم

السلام، ج ۱۶، ص ۳۱۳، ح ۲۱۶۳۶

شکر نعمت، نعمت افزون کند

کفر نعمت از کفت بیرون کند

آخرین روایتی که در این رابطه برای بینندگان عزیز عرض می‌کنم روایتی از امام رضا (علیه السلام) است که روایت بسیار زیبایی است. حضرت می‌فرماید:

«إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ أَمَرَ بِثَلَاثَةِ مَقْرُونٍ بِهَا ثَلَاثَةُ أُخْرَى»

خداوند عالم انسان‌ها را به سه چیز دستور داده و هرکدام را به چیزی مقرون کرده است.

«أَمَرَ بِالصَّلَاةِ وَ الزَّكَاةِ فَمَنْ صَلَّى وَ لَمْ يَزَكْ لَمْ يَقْبَلْ مِنْهُ صَلَاتُهُ»

خداوند می‌فرماید: نماز بخوانید و زکات پرداخت کنید؛ کسی که نماز بخواند اما زکات ندهد نمازش قبول نیست.

طبق این روایت اگر زکات بر کسی تعلق گرفت، اما او زکات نداد در حقیقت ده درصد از مال او به فقرا تعلق دارد. به عنوان مثال اگر صد هزار تومان در جیب خود دارید، ده هزار تومان او متعلق به فقراست و پول دزدی در منزل خود گذاشتید.

مجری:

تصرف در مال غیر است.

آیت الله دکتر حسینی قزوینی:

واضح بگویم اگر شما با این پول لباس خریدید و نماز می‌خوانید حکم نماز خواندن با لباس غضبی را دارد و باطل است. به عنوان مثال اگر کت و شلواری به مبلغ دویست هزار تومان خریدید که از پول زکات نداده یا خمس نداده است کت و شلوار شما غضبی است.

مجری:

امام خمینی (رحمة الله عليه) در احکام می‌فرماید: اگر نخ دکمه لباس شما از مال خمس نداده باشد نماز باطل است.

آیت الله دکتر حسینی قزوینی:

بله، دیگر آقایان هم چنین نظری دارند. اتفاقاً در همین سفری که به نجف اشرف داشتیم تعدادی از دوستان عزیز افغانی ما برای زیارت از لندن آمده بودند. ایشان وقتی که ما را دیدند عکسی دسته جمعی با هم گرفتیم.

بعضی از این عزیزان سؤالاتی مطرح می‌کردند که یکی از سؤالات همین بحث وجوهات شرعی بود. به عنوان مثال خانمی می‌گفت: همسر من وجوهات شرعی مال خود را نمی‌پردازد. با او چکار کنم؟!

من به ایشان گفتم: خواهر من اگر شما با پول خمس نداده شوهرت چادر بخرید و با آن نماز بخوانید، نماز شما باطل است.

شما اهل بیت (علیهم السلام) را یا قبول دارید و یا قبول ندارید؛ اگر قبول نداشته باشید که تکلیفتان با کرام الکاتبین است، اما اگر قبول دارید احکام شرعی اموال شما چنین است.

بنده برای ایشان مثال زدم و گفتم: بر فرض لباس شما پاره شده است و با پول آمیخته با خمس و زکات از مغازه نخ خریدید و با این نخ لباس خود را وصله زدید. اگر با این لباس نماز بخوانید، نماز شما باطل است.

اگر با پول خمس نداده قبض آب را پرداخت کردید و با آن آب وضو گرفتید و غسل کردید، هم غسل شما و هم وضوی شما باطل است. مسائل شرعی همگی به هم مرتبط است.

علاوه بر این روایت عجیبی از حضرت ولی عصر (ارواحنا له الفداه) مولا و سرور و تاج سر ما بیان شده است. در

کتاب «وسائل الشیعه» جلد نهم صفحه ۵۴۱ در توقیع حضرت ولی عصر (ارواحنا له الفداه) وارد شده است:

«لَعْنَةُ اللَّهِ وَ الْمَلَائِكَةِ وَ النَّاسِ أَجْمَعِينَ عَلَى مَنْ أَكَلَ مِنْ مَالِنَا دَرْهَمًا حَرَامًا»

لعنت خداوند و ملائکه و همه مردم بر کسی که یک تومن وجوهات ما در زندگی او باشد.

وسائل الشیعة، نویسنده: شیخ حر عاملی، محمد بن حسن، محقق / مصحح: مؤسسة آل البيت عليهم

السلام، ج ۹، ص ۵۴۱، ح ۱۲۶۷۱

دوستان عزیز ما گاهی اوقات در بحث نماز خواندن، سینه زدن و عزاداری کردن اعتقاد محکمی داریم؛ اما زمانی که بحث پول به میان می آید ایمان ما لغزش پیدا می کند.

روایت دیگری از امام رضا (علیه السلام) در کتاب «کافی» جلد اول صفحه ۵۴۸ وارد شده است. روایت چنین است: دسته ای از مردم خراسان نزد امام رضا (علیه السلام) رسیدند و عرض کردند: یا بن رسول الله! ما مقداری وجوهات به شما بدهکار هستیم، ما را حلال کنید.

امام رضا فرمودند: افرادی زبانا ادعای تشیع می کنند، اما زمانی که بحث وجوهات به میان می آید و می خواهند خمس و زکات اموال خود را پرداخت کنند دستشان می لرزند.

«لَا نَجْعَلُ لَآ نَجْعَلُ لَآ نَجْعَلُ لِأَحَدٍ مِنْكُمْ فِي جِلِّ»

شما شیعه ما نیستید و ما هیچکدام از شما را حلال نمی کنیم.

الكافی، نویسنده: کلینی، محمد بن یعقوب، محقق / مصحح: غفاری علی اکبر و آخوندی، محمد، ج ۱،

ص ۵۴۸، ح ۲۶

این افراد به امام رضا (علیه السلام) عرض می کنند: ما وجوهات بدهکاریم و پرداخت نکردیم، ما را حلال کنید!!

با وجود اینکه اهل بیت (علیهم السلام) خاندان کرم هستند، اما در این زمینه سه مرتبه می‌فرماید: ما شما را حلال نمی‌کنیم، ما شما را حلال نمی‌کنیم، ما شما را حلال نمی‌کنیم!!

بنابراین در روایت قبل که خواندیم امام رضا می‌فرماید: خداوند عالم دستور می‌دهد که نماز بخوانید و زکات و خمس مال خود را پرداخت کنید. اگر نماز خواندید، اما زکات و خمس پرداخت نکردید نماز شما باطل است.

«وَأَمَرَ بِالشُّكْرِ لَهُ وَ لِلْوَالِدَيْنِ فَمَنْ لَمْ يَشْكُرْ وَالِدَيْهِ لَمْ يَشْكُرِ اللَّهَ»

خداوند متعال امر کرده که مرا شکر کنید و شاکر پدر و مادر خود باشید؛ هرکسی حق پدر و مادر خود را ادا نکند حق خداوند را ادا نکرده است.

«وَأَمَرَ بِاتِّقَاءِ اللَّهِ وَ صَلَاةِ الرَّجْمِ فَمَنْ لَمْ يَصِلْ رَجْمَهُ لَمْ يَتَّقِ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ»

خداوند متعال دستور داده خدا ترس باشید و صله رحم کنید؛ هرکسی صله رحم نکند تقوا ندارد.

عیون أخبار الرضا علیه السلام، نویسنده: ابن بابویه، محمد بن علی، محقق / مصحح: لاجوردی، مهدی، ج

۱، ص ۲۵۸، ح ۱۳

در رابطه با این موضوع روایات جامع و کاملی برای شما بیان کردیم. ان شاء الله ببینیم آقای اسماعیلی در برنامه آینده چه موضوع دیگری مطرح می‌کنند.

مجری:

استاد از شما ممنون و متشکرم. مباحث در این زمینه زیاد است. یکی از مباحثی که ان شاء الله در برنامه آینده به آن خواهیم پرداخت این است که اگر کسی در حق ما خوبی و احسان کرد ما چه وظیفه‌ای نسبت به او داریم!؟

یادمان باشد اگر کسی در حق ما خوبی، لطف و مرحمت کرد وظیفه ما تشکر کردن است و نباید ادعا کنیم که ما تنها از خدا تشکر می‌کنیم و همین برای ما کافیست!!

ما وظیفه داریم نسبت به خوبی و لطف و مرحمت دیگران تشکر کنیم؛ تشکر از خداوند متعال هم در جای خود باقیست.

به لحظات پایانی برنامه زنده «اخلاق علوی» رسیدیم. ان شاءالله استاد در حق همه ما دعا کنند. استاد نکته‌ای در مورد بحث استغفار فرمودید؛ اتفاقاً ماه رجب ماه استغفار است و یکی از اعمالی که بسیار در این ماه توصیه و سفارش شده استغفار کردن است.

آیت الله دکتر حسینی قزوینی:

یکی از آداب این ماه این است که انسان هر روز هفتاد مرتبه این ذکر را بگوید:

«أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ»

ماه رجب ماه استغفار است، ماه شعبان ماه توسل به اهل بیت (علیهم السلام) است و ماه رمضان هم ماه رسیدن به الله است.

مجری:

استاد دعا بفرمایید.

آیت الله دکتر حسینی قزوینی:

خدایا تو را قسم می‌دهیم به آبروی مولود این ماه حضرت امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) و به آبروی امام جواد (علیه السلام) که فرداشب شب ولادت آن بزرگوار است فرج مولای ما امام زمان (ارواحنا له الفداه) را نزدیک بگردان و قلب نازنینش را از ما راضی بگردان.

خدایا رفع گرفتاری از همه گرفتاران بنما. خدایا حوائج حاجت مندان روا فرما.

خدایا به آبروی امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) و حضرت جوادالائمه (علیه السلام) حوائج ما، حوائج دست اندرکاران «شبکه جهانی ولایت»، حوائج بینندگان عزیز مخصوصاً حوائج ولایت یاوران عزیز برآورده نما. خدایا دعا‌های ما را به اجابت برسان.

والسلام علیکم ورحمة الله و برکاته

مجری:

اللهم صل علی محمد و آل محمد و عجل فرجهم

از نگاه‌های مهربان و توجه شما عزیزان خیلی ممنونم که امشب هم برنامه زنده «اخلاق علوی» را ملاحظه کردید. در پناه حضرت حق و زیر سایه حضرت مرتضی علی باشید.

خدانگهدار